
401
COLECȚIA
POVESTIRI
ȘTIINȚIFICO
FANTASTICE
COLECTIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE
CLUB
cpsf.info

401

GHENADI GOR
U.R.S.S.

UN MELMOTH ELECTRONIC

VLADEN BAHNOV
U.R.S.S.

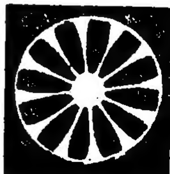
CE ESTE DIAVOLUL?

Redactor literar: ADRIAN ROGOZ
Coperta-desen: VICTOR WEGEMANN
Desen interior: AUREL BUICULESCU
Prezentarea grafică: ARCADIE DANIELUC

Rezumatul capitolelor precedente

Nikolai Larionov, student la Universitatea din Leningrad, este în realitate — așa este el convins — un oaspete nepămîntean, pe numele lui adevărat Larvef, venit de scurtă vreme pe Terra de pe îndepărtata planetă Dilneia. El este — deși încă se ține în umbră — un mesager al unei civilizații mai avansate decît cea a Pămîntului, care a știut „să se descătușeze de legile timpului și ale spațiului". Regăsit după un răstimp de femeia care îl iubește, Nikolai Larionov, alias Larvef, nu o recunoaște, dar acceptă societatea ei, convins fiind totuși că e luat drept altcineva. El susține cu fermitate originea sa nepămînteană și în fața scriitorului de anticipație Tuniavski atunci cînd acesta îi dezvăluie că Larvef și lumea lui nu sînt decît o ficțiune, concepută într-una dintre povestirile sale științifico-fantastice. Dar Larvef nu se lasă convins; el știe că a venit de pe Dilneia și că numele de Nikolai Larionov nu e decît un nume de împrumut.

Colecția „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"
editată de revista
Știința și Tehnica
Anul XVII
1 august 1971

Un Melmoth electronic

de GHENNADI GOR

URMARE
DIN NUMĂRUL
TRECUT

Uneori, lăsîndu-mă pradă vreunei idei, umblam surescitat din colț în colț și mă gîndeam cu încordare. Apoi entuziasmul se stingea, și în cap mi se furișa un gînd rece și mișel: ce ai să spui la editură cînd ai să te prezinți cu manuscrisul tău bizar? Cum și cu ce argumente ai să explici că i-ai depășit cu cîteva secole pe oamenii de știință de pe Pămînt? Deocamdată trebuie să ascunzi că ești Larvef. Asta ți-a cerut-o Hîmokesan. Are el probabil motivele lui.

Ți se va spune: „Dumneavoastră sînteți un Newton și un Lomonosov înmulțiți cu un Darwin și un Einstein. Dar, lua-v-ar naiba să vă ia, de unde, mă rog, ați apărut? Unde ați stat ascuns pînă acum? De ce v-ați ținut sub obroc ideile?".

Vezi bine, nu pot să le spun că sînt venit de nicăieri. Însă dacă le-aș aduce un roman științifico-fantastic și aș expune toate formulele și concepțiile în numele eroilor, mai treacă-meargă. Dar începutul manuscrisului meu seamănă mai degrabă cu un manual decît cu un roman. Oricum, eu nu sînt decît un mediator. Mîna mea mi-o conduce viitorul. Eu sînt doar un popularizator al științei, care încearcă să traducă ideile științifice ale unei îndepărtate epoci viitoare în limba locuitorilor de azi ai Pămîntului. Atunci cînd Hîmokesan va da ordinul așteptat, eu voi și avea cartea gata.

Nu e de loc ușor să arunci o punte între viitor și trecut începînd construcția din viitor. Cum să le explic eu oamenilor Pămîntului teoria fizicianului Tinei din Dilneia cu ajutorul căreia știința și tehnica noastră au putut învinge spațiul și timpul? Pentru a înțelege esența legilor descoperite de Tinei trebuie întoarsă pe dos logica umană, trebuie revizuite toate practicile tradiționale ale gîndirii matematice de pe Pămînt. Stau și-mi sparg capul cu această problemă. Nu mai puțin greu îmi va fi să arăt că biofizicienii de pe Dilneia au reușit să afle toate tainele celulei vii și să

oprească clipa ce se numește viața individului. Dar accelerarea gîndirii? Cum și de ce s-au învățat locuitorii de pe Dilneia să gîndească mai repede decît strămoșii lor? Oare toate acestea nu li se vor părea oamenilor ciudate?

N-am cu cine să mă sfătuiesc. E adevărat, din cînd în cînd deschid cutia, o scot pe Eroia și-i citesc cu glas tare cîte un pasaj din manuscris asupra căruia am îndoieli.

Uite, și acum o întreb:

— Ce zici, am prezentat destul de clar această idee?

Eroia mă roagă:

— Mai citește o dată. Vreau să-mi verific prima impresie.

Citesc cu glas tare:

— „Filozoful pămîntean Spinoza căuta să-și convingă discipolii să nu plîngă și să nu rîdă, ci numai să înțeleagă. Spunînd asta, parcă presimțea apariția lui Einstein și crearea teoriei relativității. Pentru a înțelege esența acestei teorii, gîndirea trebuia separată de emoții, izolată de simțuri, în sfîrșit, de experiența milenară, de bunul simț... Ei bine, ce i se cere unui om pentru a înțelege o lege descoperită de savantul Tinei de pe Dilneia? Nici să plîngă, nici să rîdă, așa cum spunea Spinoza."

— Prea lung, Larvef, mă întrerupse Eroia. Nu se poate mai scurt? Și cine e acest Einstein?

— Einstein este un savant de pe Pămînt care, desfășurîndu-și gîndirea, a dat o lovitură puternică antropocentrismului.

— Și ce legătură au cu asta Tinei și lucrările lui?

— Tinei are multe afinități cu Einstein. Și el a dat o lovitură zdrobitoare reprezentărilor obișnuite. Dacă n-ai uitat, cumva, el a creat o nouă reprezentare despre spațiu, a pătruns esența elementului mic și a elementului mare și a dezvăluit unitatea lor.

— Dar ce este elementul mic, Larvef, și prin ce se deosebește el de elementul mare?

— Iartă-mă. Am uitat că tu percepi altfel decît toți ceilalți spațiul. Că tu, din principiu, nu vezi nici o deosebire între „aici", „acolo"...

— Bine, dar și Tinei...

Fără să vreau am rîs.

— Nu cumva vrei să zici că tu gîndești ca Tinei?

— Nu, nu cred asta, zise cu modestie Eroia. De altminteri, nici nu înțeleg teoria lui Tinei. De aceea, mai înainte de a explica esența ei oamenilor explică-mi-o mie.

Am rămas tăcut. Ce puteam să-i răspund ? Cum aş fi putut să-i explic una dintre cele mai complexe concepţii din cîte s-au creat vreodată pe Dilneia, ei, acestei bizare fiinţe artificiale, incapabilă să fac o deosebire între noţiunea de „aici" şi noţiunea direct opusă de „acolo" ?

13.

Sună telefonul.

Ridic receptorul.

— Alo !

O voce de femeie, acum cunoscută mie, mă întreabă cu duioşie :

— Mă recunoşti ?

— Da, acum te recunosc, Vera.

— Da, Vera. Vera ta. Eşti foarte ocupat ?

— Nu, sînt liber.

— Vrei să vii la mine ?

— Cînd ?

— Cînd poţi, dragul meu. Am să te aştept... Sau nu, hai mai bine să ne întîlnim în holul hotelului. Vin eu la tine.

Stau lîngă masa cu ziare şi aştept. Ea trebuie să vină dintr-o clipă în alta. Ce-ar fi să-i spun azi că nu sînt acela drept care mă ia ea ? Nu, trebuie să amîn această discuţie neplăcută. Aş vrea atît de mult să fim împreună ! Are să-şi amintească iar de trecut, de trecutul ei şi al aceluia drept care mă ia pe mine. Şi am să mă prefac că port şi eu în memorie trecutul acela...

Iat-o că vine. Merge repede, călcînd uşor, ca întotdeauna. Pe faţa ei, îmbujorată de mers, stăruie un zîmbet blînd. M-a văzut şi îmi face semn cu mîna.

— Eşti aici ? mă întreabă.

— Sînt, dar nu sînt eu, zic în glumă, ci celălalt, acela care nu te-a recunoscut.

— Ba nu, eşti tu, zice ea încet de tot, tu...

Rosteşte acest „tu" într-un fel al ei, cu mirare şi bucurie, parcă l-ar descoperi în mine pe acela a cărui înfăţişare am luat-o fără să bănuiesc nimic. Acest „tu" al ei mă face să mă simt stînjenit.

„Tu", o spune parcă nu numai vocea ei viguroasă şi dulce, ci toată fiinţa ei. „Tu", zice ea, şi eu încep să mă simt şi mai cert o realitate. „Tu", repetă ea, şi inima începe să-mi bată mai tare şi am impresia că pămîntul îmi fuge de sub picioare.

Sîntem iar împreună. O iau la braţ şi ieşim din hotel. Acum sîntem singuri. Nimeni nu ne ia în seamă.

— Vrei să dansăm puţin ? întreabă Vera. Hai să intrăm aici. Şi îmi arată un dancing. Prin pereţii transparenţi se văd perechile de dansatori.

Intrăm.

Cîntă muzica. O muzică pămînteană ameţitoare. Nu mă pot nicicum obişnui cu ea. În secolul al XVIII-lea erau melodii mai suave şi mai lente. Pe-atunci se dansa menuetul şi se cînta muzică de Mozart, despre care cineva a spus că el scria muzică nu pentru oameni, ci pentru îngeri. Eu nu sînt înger. Dar mi-a fost mai uşor să mă obişnuiesc cu Mozart decît cu compozitorii moderni.

Ne lansăm în dans. Eu nu prea dansez bine. Dar Vera zîmbeşte şi dă din cap în semn de încuviinţare.

— Nu-i nimic, nu-i nimic, scumpule. Înainte dansai mai bine. Un an şi jumătate de viaţă în Cosmos, pe o minusculă staţie spaţială lasă urme, n-ai ce-i face. Acolo numai de dans nu-ţi ardea.

— De unde ştii tu că am fost pe o staţie cosmică ? Ţi-am spus eu asta ?

— Nu, nu mi-ai spus. Dar aşa mi-am închipuit eu.

— Eşti perspicace...

— Nu rîde, scumpule. Oricine discută cu tine îşi dă seama că în acest răstimp ai stat în afara Pămîntului. Eşti atît de schimbat ! A apărut la tine ceva nou, necunoscut, ceva ce n-am observat înainte de a ne fi despărţit.

— Ce anume ?

— Eşti distrat. Uneori am impresia că numai învelişul tău e aici, iar tu eşti undeva departe-departe, la milioane de kilometri. Şi în clipele acelea mă cuprinde spaima, mai cumplit decît atunci cînd nu voiai să mă recunoşti şi îmi răspundeai atît de ciudat la întrebările pe care ţi le puneam la telefon.

— Mai bine să vorbim despre altceva.

— Dar despre ce ?

Punîndu-mi această întrebare, deodată a uitat de mine. Ochii ei priveau într-o parte, unde stătea un om care părea înalt, deşi era de statură mijlocie. Omul acela îi zîmbea Verei. I-a zîmbit şi ea şi i-a făcut un semn din cap.

— Iartă-mă, dragă, zise, mă întorc imediat. O clipă !

M-a lăsat şi s-a dus la omul acela înalt. Era, probabil, un vechi cunoscut de-al ei. Apoi m-a strigat :

— Nikolai !

M-am apropiat de ei. Bărbatul cel înalt sau, mai exact, care părea înalt, mi-a zîmbit şi mi-a întins mîna. Nu şi-a spus numele. Eu m-am prezentat, ba încă destul de distinct.

— Nikolai...

— Kolia, mă corectă el. Părea aşa de ciudat, ca şi cînd m-ar fi cunoscut de cine ştie cînd.

Ochii lui mă priveau cu interes. Era o privire altfel decît a unui om pe care nu-l cunoşti. Pe urmă ne-a spus la revedere şi a plecat.

— Cine e? am întrebat-o pe Vera.

Mai înainte de a-mi răspunde, Vera mă privi uimită.

— Ce, nu cumva l-ai uitat? Este fiziologul şi ciberneticianul Ivanţev, Serghei Andreevici Ivanţev, prietenul tău. Mi-ai spus doar tu de-atîtea ori că astfel de oameni ca Serghei se nasc o dată la două secole. Şi tu să-l uiţi?! Doar spuneai că-i un geniu, un geniu autentic, ca Pavlov sau Leonardo da Vinci.

— Şi ce-a făcut el ca să fie socotit un geniu?

— Nimic deosebit. A creat o nouă teorie fiziologică. O nouă şcoală. Crezi că nu e de-ajuns atît? Lămureşte-mă, însă, cum ai putut să-l uiţi...

14.

Noapte de noapte îmi apare în vis Dilneia. E destul să închid ochii ca să mă văd acolo. O deplasare a existenţei, a timpului şi a spaţiului.

Cînd mă trezesc, iar nu mă simt în apele mele. O, ce departe e Dilneia mea!

În lunga-mi viaţă am revenit pe Dilneia de cîteva ori şi, de fiecare dată, în locul prietenilor şi al rudelor, găsesc pe urmaşii lor.

Menirea mea de etern peregrin transforma viitorul în prezent. Apăream devansîndu-mi epoca, pe cei de vîrsta mea şi pe mine însumi. În aceste ore, zile şi săptămîni era ceva miraculos, parcă se deschidea o uşă într-o existenţă nouă, încă nemaitrăită. Mă pomeneam într-un ev nou, nu mai recunoşteam nici oamenii, nici lucrurile. Dar printre chipurile şi lucrurile noi căutam să mă simt sigur de mine. Numai pe Pămînt mă pierd, ca şi cînd nu m-aş regăsi, şi zic mereu ca Spinoza: nu trebuie nici să plîngi, nici să rîzi, ci numai să înţelegi.

Sînt, însă, fenomene pe care nu pot să le înţeleg. Într-o zi, cînd mă întorceam de la universitate, am încetinit pasul.

În faţa mea mergeau doi elevi. Vorbeau despre ceva şi deodată unul dintre ei mă chemă. Rosti tare numele meu, nu pe cel de-aici, ci pe cel de-acolo, numele meu adevărat.

— Larvef, zise el.

Nu mi s-a adresat mie, ci i-a spus asta colegului său, dar eu am tresărit ca și cînd m-aș fi trezit brusc din somn.

Celălalt rosti la fel de tare și distinct:

— Eroia.

Am grăbit pașii și, ajungîndu-i din urmă, am întrebat:

— De unde cunoașteți aceste nume?

— Dumneavoastră n-ați citit nuvela științifico-fantastică **Peregrinul Larvef**, îmi răspunse unul dintre ei. Citiți-o. În această nuvelă este vorba despre un explorator care zbura cu viteza luminii. Îl cheamă Larvef.

— Și dacă Larvef sînt eu?

— Glumiți! Larvef nu seamănă cu dumneavoastră. El aproape că n-avea gură.

— Și dacă eu mi-am făcut o operație plastică?

Cei doi adolescenți izbucniră în rîs.

— Nu cumva dumneavoastră ați descins direct din paginile acelei cărți pe această stradă? întrebă unul.

Adevărul surprinzător al acestor cuvinte m-a dat gata. Eram chiar descumpănit. I-am răspuns cu întîrziere.

— Mai degrabă am descins direct de pe această stradă într-o pagină din carte.

Am iubit întotdeauna copiii, chiar și atunci cînd eram eu însumi copil. Dar asta a fost demult, demult de tot, cu cîteva secole în urmă. Iubeam foarte mult copiii poate și pentru că îi vedeam numai în pauzele dintre călătoriile mele. Copiii de pe Pămînt nu se deosebeau prea mult de cei de pe Dilneia. Și acolo, pe Dilneia, vizitam adesea școlile și le vorbeam copiilor despre călătoriile mele.

— Oare nu credeți? am întrebat.

Unul dintre ei, mai dezghețat, îmi răspunse:

— Ce să credem?

— Că eu sînt Larvef.

— Vă credem, răspunse el cu un aer ironic. Dar ce însemnătate are dacă vă credem sau nu? Important este altceva.

— Ce anume?

— Cum să spun?... Cînd citești, crezi, după ce ai citit, zici că a fost o poveste interesantă. Or, acum eu nu citesc.

— Adevărat, acum nu citești, ci mergi pe stradă. Aș vrea totuși să-ți transmit salutări... De la cine crezi? De la copiii de pe Dilneia. Copiii de-acolo sînt asemenea celor de pe Pămînt, voioși și ironici.

— Nu prea îmi vine să cred că sînt la fel. Acolo este altă biosferă decît pe Pămînt.

— De unde știi asta?

— Presupun. Și după teoria relativității nu poate să existe o astfel de coincidență.

— Eu însă semăn cu oamenii de pe Pămînt, nu?

Cei doi izbucniră în rîs.

— La revedere, Larvef! zise unul dintre ei. Transmite salutări locuitorilor de pe planeta ta. Şi întoarce-te de unde ai venit.

— Unde?

— În paginile cărţii. Or, poate dumneavoastră sînteţi chiar autorul?

— Nu. Semăn eu cu autorul?

— Dar cu cine semănaţi? întrebă unul dintre ei.

— Cu mine însumi, i-am răspuns.

Nu ştiu, răspunsul meu sau intonaţia vocii îi făcu circumspecţi. Cei doi adolescenţi se uitau ţintă la mine. Mă priveau aşa ca şi cînd în spatele meu ar fi văzut o altă realitate, o realitate extraordinară, ca şi cînd acolo, lîngă mine, s-ar fi aflat Dilncia.

15.

M-am întors acasă tîrziu. În hol m-a oprit automatul de serviciu.

— Sînteţi aşteptat, îmi spuse încet şi semnificativ, mai încet şi mai semnificativ ca oricînd.

— Unde? am întrebat.

Îmi răspunse cu o amabilitate cuceritoare, rostind cuvintele cum nu se poate mai distinct:

— În sala de aşteptare şi de întrevederi.

Avea un glas fermecător, care te pătrundea pînă în adîncul fiinţei, o voce împrumutată, pare-se, de la vreun actor de tragedie sau de la un cîntăreţ. Jucîndu-şi vocea, parcă presimţind ce impresie va produce asupra mea, repetă:

— În sala de aşteptare...

M-am gîndit că mă aşteaptă Vera, aşa că, intrînd în sală, am căutat-o din ochi. O voce de bărbat mă strigă:

— Larionov!

Îmi ieşi înainte un om de o vîrstă nedefinită. Nu l-am recunoscut imediat pe Tuniavski. Părea că în aceste două săptămîni a îmbătrînit, s-a îngrăşat, s-a delăsat. Va să zică, el era cel care mă aştepta!

— Iartă-mă că nu mi-am anunţat vizita. A fost ceva neaşteptat. Nu voiam să vin la dumneata, dar un simţămînt de care nu-mi dădeam seama pe deplin m-a făcut să-mi schimb hotărîrea. Trebuie să-ţi spun că nu prea aveam încredere în simţămintele mele. De altfel, nici acum nu le acord un credit total.

— Ce vreţi să spuneţi ?
— Am venit ca să aflu cine eşti dumneata.
— Cine sînt eu ? V-am răspuns o dată la această întrebare. Eu sînt Larvef şi am venit aici de pe Dilneia.
— Dar dumneata eşti totodată şi Larionov, nu ?
— Sînt Larionov pentru toată lumea. Afară de dumneavoastră. ...Mi se pare că nu prea vă simţiţi bine. V-aţi făcut alb la faţă ! Ce-i cu dumneavoastră ?
Tuniavski nu-mi răspunse.
— Ce-ar fi să urcăm la mine, ca să ne continuăm convorbirea ? îl invitai. O sală de aşteptare nu e un loc tocmai potrivit pentru discutarea unor probleme de fizică şi filozofie.
Tuniavski încuviinţă cu un semn din cap. Părea că şi-a pierdut darul vorbirii, n-a scos o vorbă cît a urcat liftul pînă la etajul 19. Iată-ne, deci, într-o cameră obişnuită de hotel, unde toate lucrurile au o înfăţişare obişnuită şi banală.
— Luaţi loc ! l-am poftit pe musafir, arătîndu-i un fotoliu.
Se aşeză, apoi se ridică şi iar se aşeză. Era vădit că nu se simţea în largul său.
— Larvef ? rosti el deodată numele pe care nu voia să mi-l recunoască. Larvef ! Şi Larionov ! Şi ridică vocea : Lasă glumele astea stupide ! În definitiv mi s-a acrit de toate astea ! Nu sînt un copil, ca să-ţi rîzi de mine, şi încă într-un chip atît de naiv.
— Fiţi calm. Problemele de filozofie nu se discută pe un ton aşa de excitat şi nervos. Vă amintesc aceste cuvinte ale celebrului dumneavoastră concetăţean Spinoza, care a dat un sfat foarte bun : să nu plîngi, să nu rîzi, ci numai să înţelegi.
— Mă flatezi. Spinoza nu-mi este concetăţean. Eu m-am născut la Siverskaia, în apropiere de Leningrad, el s-a născut la Amsterdam, cu cîteva secole înaintea mea.
— Dar, dacă nu mă înşel, şi dumneavoastră, şi el v-aţi născut pe Pămînt.
— Arată-mi un om care să se fi născut în altă parte decît pe Pămînt.
— Vreţi să mă arăt pe mine ?
— Nu te cred !
— Mă rog, asta pot s-o înţeleg. Voi căuta să vă fac să vă schimbaţi părerea. Teamă mi-e însă de un singur lucru...
— De ce ? întrebă el nerăbdător. Spune-mi, te rog, mai repede, nu abuza de nervii altora. De ce ţi-e teamă ?
— Că nu sînteţi pregătit. Voi fi şi mai sincer : că nu sînteţi capabil să separaţi gîndirea de emoţii.

— Cine altul pe Pămînt e pregătit mai bine ca mine? Eu sînt astrobiolog şi scriitor de anticipaţie. În mintea mea am zilnic de-a face cu lucruri dintre cele mai neobişnuite şi mai îndepărtate de cele îndeobşte acceptate şi cunoscute.

— Atunci de ce sînteţi aşa de emoţionat? De ce nu vreţi să ascultaţi de sfatul lui Spinoza? De ce ridicaţi tonul, în loc să analizaţi calm situaţia creată? Să fim sinceri: o situaţie paradoxală, o situaţie în care nici eu însumi nu prea mă pot descurca. Spuneţi-mi, cunoaşteţi teoria lui Tinei?

— Aud pentru prima oară despre ea. Cine e acest Tinei?

— Tinei este un mare fizician şi matematician de pe Dilneia, creatorul unor noi principii ale logicii matematice.

— De pe Dilneia, zici? Lasă aiurelile astea! Dilneia nu există. Dilneia este o născocire de-a mea.

— Calm, calm, dragul meu! Dacă vă veţi face atîtea emoţii, n-o să ne putem înţelege. Acum nu vom încerca să rezolvăm problema dacă Dilneia există sau nu. Acum vom vorbi numai despre Tinei şi despre teoria lui. Dacă nu erau ideile lui Tinei din domeniul fizicii, eu nu veneam pe planeta dumneavoastră! Vă închipuiţi cumva că am nimerit aici graţie procedeului dumneavoastră naiv şi stupid pe care l-aţi scornit în nuvela **Peregrinul Larvef?**

— Văd că o ţii una şi bună! mă întrerupse el. Nu pricep nimic, dar încep să am o bănuială. Poate că acesta este un procedeu aparte al criticii? Ironic şi pesimist pînă la refuz, criticul se dă drept unul dintre eroii lucrării şi se apucă să critice, ca să zic aşa, pe dinăuntru?

— Sînteţi un antropocentrist! Un antropocentrist, cu toate că scrieţi despre Cosmos. Credeţi că toată lumea se învîrteşte în jurul dumneavoastră. Lăsaţi puţin de-o parte propria dumneavoastră persoană şi încercaţi să înţelegeţi ceea ce vă spun eu, urmaţi sfatul lui Spinoza.

— Ce-are a face Spinoza? Dacă ceea ce spui dumneata nu este o scamatorie, ce rost are să te ascunzi în spatele unui înţelept? Sînt aproape convins că am căzut victimă unui joc nedemn, unei experienţe lamentabile, unei glume stupide. Mă rog, cine eşti dumneata?

— De cîte ori să vă răspund la această întrebare? Eu sînt cineva care nu seamănă cu toţi ceilalţi. Atît nu vă e de ajuns?

— Nu.

— Eu...

— Dumneata eşti un jucător!

— Da, sînt un jucător. În sfîrşit aţi găsit cuvîntul potrivit. Eu mă joc cu timpul şi cu spaţiul, ca să cîştig ceva mai important...

— Ce anume? întrebă Tuniavski rîzînd.

— Posibilitatea de a fi acolo şi aici. Sînt un jucător. M-aţi calificat bine. Foarte bine...

— Nu te lega de cuvinte. Cînd am spus asta, m-am gîndit la cu totul altceva... Un jucător care se lansează într-un joc nedemn de un om în toată firea. Asta e o impertinenţă! Destul, nu mai umbla să mă prosteşti. Aş putea să iau măsuri.

— Aş fi curios să ştiu ce măsuri anume?

— Orice măsuri, dar voi pune imediat capăt jocului dumitale nedemn. Eu sînt destul de bine cunoscut la universitatea la care studiezi.

— Există un mijloc mai bun de a scăpa de mine.

— Care?

— Să fiu trimis înapoi pe Dilneia. Sper că de fantezia dumneavoastră dispuneţi numai personal, nu? Nu aveţi coautori?

— Destul! Încetează! Am venit aici nu ca să prelungesc acest joc.

— Dar pentru ce?

Nu-mi răspunse, ca şi cînd nu mi-ar fi auzit întrebarea.

— Pentru ce?

— Închipuie-ţi, zise el mîhnit, nici eu nu ştiu pentru ce.

M-a surprins tonul vocii lui, de data aceasta infinit de sincer şi tulburător.

— Te-am căutat mult, urmă el. Dumneata nu mi-ai dat adresa... Te căutam, dar în răstimpuri mi se părea că nu te caut pe dumneata, ci mă caut pe mine însumi. După vizita dumitale ceva s-a schimbat în mine, s-a produs o tulburare. Părea că la plecare mi-ai luat ceva. Abia mai tîrziu am înţeles că dumneata mi-ai luat încrederea. Oamenilor nu le place nimic din ce este misterios şi enigmatic. De-aceea a şi apărut, cu multe secole în urmă, cunoaşterea ştiinţifică, pentru a izbăvi omenirea de tot ce era înfricoşător şi enigmatic, pentru a o face să capete încredere în sine şi în legile naturii. Omenirea s-a maturizat demult, demult de tot... Toată viaţa am slăvit cunoaşterea, ştiinţa. Şi deodată am încercat o îndoială. Logica mea s-a pomenit într-un labirint, căutînd ieşirea. Puteam eu să cred că o planetă născocită de mine există cu adevărat şi că, în ciuda tuturor legilor logicii, ghicisem existenţa reală a unui oarecare explorator pe nume Larvef? Numele acesta l-am scornit eu. Şi pot să ţi-o dovedesc. Mi-am scris nuvela în februarie... Citeşte cuvîntul „fevral“ * de la dreapta spre stînga... Iată de unde vine acest nume — Larvef... Şi dumneata vrei să mă asiguri că eşti o realitate.

* Februarie — în limba rusă (n.t.).

— E o coincidență, l-am întrerupt, o simplă coincidență. Mai stați să căutați dovezi? Mă întreb dacă v-ați apuca serios să căutați dovezi în cazul în care cineva ar pune la îndoială propria dumneavoastră realitate! Nu căutați. Tot nu mă veți putea convinge că sînt un impostor sau un farsor.

— Atunci cine ești dumneata?

— Dar dumneavoastră?

— Eu sînt astrobiolog și scriitor. Oricare cititor poate s-o confirme. Dar cine poate să ateste că dumneata nu ești Larionov, ci acel altcineva care a apărut din jocul imaginației mele? Cine ar putea să ateste asta?

— Să ateste? Memoria mea. Se știe doar că din memorie purced rădăcinile, izvoarele fiecărei personalități, ale fiecărui „eu". De unde aș fi putut eu să știu tot ce am aflat și am trăit înainte de a veni pe Pămînt?

— Puteai să-ți fi imaginat.

— Nu, imaginația și memoria nu sînt unul și același lucru. Eu îmi amintesc de copilărie și tinerețe. Anii aceia i-am trăit nu aici, nu pe Pămînt. Memoria mea păstrează mii de întîmplări și situații. Poți să-ți imaginezi un obiect și chiar un simțămînt, dar nu pe tatăl și pe mama ta, frații, surorile, bunicul și bunica, să-i creezi din neființă pe cei care te-au creat ei pe tine. Parcă văd casa căreia i-am pășit pentru întîia oară pragul.

— Și unde e casa aceasta?

— La mulți ani-lumină de-aici. Pe dinaintea porții curgea un rîu. În fața geamului creștea un copac. Poate mai este și acum acolo și mă așteaptă să mă întorc. Copac drag al copilăriei mele! Pe crengile lui am auzit pentru întîia oară o pasăre cîntînd. Aș da mult să-i mai aud o dată cîntecul.

— Ceea ce spui dumneata putea să se fi întîmplat pe Pămînt. Și aici sînt case, rîuri și copaci în ale căror ramuri cîntă păsările.

— Dumneavoastră vreți să-mi amintesc de ceva care nu poate să existe pe Pămînt? Dar Dilneia seamănă foarte mult cu Pămîntul.

— Da! mă întrerupse el, ca și cînd ar fi pierdut firul discuției. Criticii și cititorii mi-au făcut nu o dată reproșuri pentru asta. Mă învinuiau că am o imaginație săracă.

— Dar ce amestec aveți dumneavoastră în chestia asta? am zis cu răceală. Dilneia este o realitate, ea e infinit mai reală decît dumneavoastră și cei care vă citesc. Cînd dumneavoastră nu erați pe lume, ea exista, și cînd nu veți mai fi ea va continua să existe.

— Hai, adu-ți aminte, adu-ți aminte! mă întrerupse el iar. Deocamdată nu ți-ai amintit încă de nimic care m-ar putea face să-mi schimb convingerea.

— Îmi amintesc de toate acestea nu pentru a vă face să vă schimbaţi convingerea.

— Dar pentru ce?

— Pentru ca să înţeleg eu însumi şi să simt ceva esenţial... Balzac — şi nimeni dintre scriitorii de pe Pămînt nu a înţeles mai bine ca el dependenţa omului de mediu — a spus odată: „Toate acestea şi le pot greu lămuri cei ce rămîn încătuşaţi de legile timpului, ale locului şi ale distanţelor". Foarte bine zis! Dumneavoastră cum credeţi?

— Balzac a spus asta într-o vreme cînd oamenii se deplasau cu caii.

— E cu atît mai surprinzător. Înseamnă că el a prevăzut posibilitatea victoriei asupra legilor timpului, ale spaţiului şi ale distanţelor!

— Aceste legi au rămas imuabile.

— Pentru voi, pămîntenii. Locuitorii Dilneii însă au ştiut să se elibereze de sub stăpînirea lor. Dacă n-ar fi fost aşa, n-aş fi stat acum de vorbă cu dumneavoastră în această cameră de hotel.

— Tot nu te laşi! Dar încăpăţînat mai eşti! Ţi-ai vîrît în cap că eşti Larvef, peregrinul cosmic. Încep să ghicesc cam cum stau lucrurile. Poate că este vorba de o experienţă psihologică. Poate ţi-a venit chef să afli cum se simte un om ieşit de sub stăpînirea legilor timpului, ale locului şi ale distanţelor? După expresia de pe faţa dumitale, simt că am ghicit.

— Dacă aveţi spirit de observaţie, ca toţi reprezentanţii profesiei dumneavoastră, trebuia să observaţi că expresia feţei mele se schimbă mult prea des.

— Am observat. Şi ce-i cu asta? Poate eşti un om foarte impresionabil.

— În primul rînd nu sînt om!

Oaspetele izbucni în rîs:

— Îţi admir tenacitatea. Eram pe punctul de a ne înţelege. Am ghicit că dumneata eşti un psiholog şi că faci o experienţă interesantă cu propria dumitale persoană. Şi dumneata o iei... Să ne întoarcem mai bine la experienţă. Mă interesează foarte mult. Într-adevăr, oare ce trebuie să simtă un individ eliberat de legile timpului şi ale spaţiului?

— Individ? Aţi folosit acest cuvînt nu întîmplător. Înseamnă că pe jumătate sînteţi de acord că eu nu sînt om. Vă mulţumesc pentru această mică concesie, dar trebuie să mai faceţi un efort şi să credeţi că sînt un locuitor al Dilneii.

— Mă rog, zise Tuniavski, sînt gata s-o accept şi pe asta... Înţeleg. Îţi este mai uşor să-ţi realizezi experienţa dacă ai reuşit să te convingi că eşti Larvef. N-am nimic de obiectat. Sînt gata să te ascult.

Am izbucnit, la rîndul meu, în hohote de rîs. Rîdeam sincer, din toată inima.

— Aşadar, vreţi să mă îndoiesc că sînt o realitate? Dragul meu, nu cumva dumneavoastră îmi veţi fi dăruit trecutul meu, toată viaţa mea, experienţa mea, bucuriile şi suferinţele mele? Hai mai bine, zău, să vorbim deschis. Şi eu aş vrea să vă pun o întrebare. De unde aţi aflat dumneavoastră de existenţa Dilneii şi aţi ghicit că exist şi eu? La drept vorbind, asta vine în contradicţie cu logica şi cu bunul simţ.

— Totul a fost inventat.

— Şi vreţi să vă cred? Sînteţi glumeţ. Şi mai exact — sînteţi un jucător. Vă restitui acest cuvînt, care vă aparţine. Hai, nu mai umblaţi cu chestii din astea. Spuneţi-mi adevărul. Pe Dilneia adevărul e preţuit nu mai puţin decît pe Pămînt.

— Adevărul are o particularitate. Adevărul e unul singur. Pe lume nu pot să existe două adevăruri. Există un singur adevăr.

Tăcu brusc. Apoi se ridică din fotoliu, îşi luă rămas-bun şi ieşi.

Cu aceasta s-a încheiat bizara noastră convorbire.

16.

Eu nu sînt om. Asemenea lui Melmoth, eu pot ajunge în cîteva clipe oriunde vreau. De fapt, orice locuitor al Dilneii este un Melmoth sau un Faust goethean. Un om care nu cunoaşte moartea nu mai este om. Memoria informaţională ereditară, care face moleculele şi celulele organismului meu conştiente de existenţa lor şi le dă încredere în ele însele, nu se teme de entropia numită de oameni îmbătrînire. Eu voi fi veşnic tînăr. Dar şi Balzac şi-a dat seama ce înseamnă asta.

Ei bine, ce înseamnă asta?

Am să explic imediat.

Omul care a învins trecerea vremii, independent faţă de legile timpului şi ale îmbătrînirii, încetează de a mai fi om. Celulele şi moleculele nu îmbătrînesc. Dar cum rămîne cu memoria? Oare ea e nemărginită? Va putea oare omul acesta nou, nesupus îmbătrînirii, să poarte cu el sau în el tot trecutul său, care va dura milenii întregi?

La această întrebare nu pot să dau un răspuns exact. Eu unul trăiesc de numai 350 de ani. Mai aşteptaţi... Cîndva am să răspund. Sînt abia la începutul lungului meu drum.

Știința de pe Dilneia a aflat relativ recent cum se oprește clipa și cum se elimină entropia din viața informației moleculare și celulare. Dar nimeni de-aici nu știe asta, și mai puțin ca oricine Vera.

Vera! Ea tot mai stăruie să susțină că m-a cunoscut mai înainte. E convinsă de asta și vrea să mă convingă și pe mine.

— Îți amintești, Kolia, mă întreabă, cum am petrecut noi doi o noapte pe malul lacului Telețkoe, încălzindu-ne la un foc pescăresc?

— Asta a fost demult?

— Acum trei ani.

— Numai trei ani? Eu îmi amintesc și lucruri care s-au petrecut cu trei sute de ani în urmă.

— Pe-atunci, noi doi nu existam.

— Tu nu, eu însă da.

— Glumești, desigur, Nikolai!

— Poate că glumesc.

— Vorbești uneori foarte ciudat. Ce ți s-a întîmplat în acest răstimp cît ai lipsit? Tu îmi ascunzi ceva. Cîteodată mi se pare că cineva ți s-a substituit. Tu nu ești tu!

— Dar cine sînt eu?

Nu-mi răspunse.

— Cine?

Din nou îmi lăsă întrebarea fără răspuns.

— Hai spune, cine? stăruii eu.

— Tu trebuie să știi mai bine cine ești.

— Deci acum tu mergi cu mine... Cu cine mergi atunci?

— Cu tine, liniștește-te. Cu tine. Eu te-am iubit și te iubesc la fel ca înainte. De ce faci glume din astea, așa de bizare?

— Nu știu.

— Spune-mi, la ce te gîndești acum? Arăți așa de parcă ai fi undeva departe.

— Mă întreb ce este viața.

— Ce, asta-i o problemă? Oricine știe ce este viața. Întreabă și un copil și are să-ți răspundă.

— Nu oricine. Un gînditor a spus că viața este un lanț întreg de obișnuințe. Ce zici, avea dreptate?

— Obișnuințe? În parte așa e. Nu există viață fără obișnuințe. Eu m-am obișnuit să te văd pe tine, să-ți aud glasul. Ce, e rău? Îmi place să merg alături de tine. E și aceasta o obișnuință. Și ce, e rău?

Ocolesc răspunsul. Dacă i-aș răspunde, i-aș spune că pe Dilneia viața este o continuă luptă cu obișnuințele, o luptă înverșunată cu rutina. Un locuitor al Dilneii se luptă cu obișnuințele pentru a nu le lăsa să precumpănească asupra sele:i

$E = mc^2$

sale de cunoaştere, asupra dorinţei sale de a crea în fiecare zi ceva, de a învinge piedicile, de a se opune la tot ce face lesnicios drumul creaţiei... Dar nu-i spun asta. Nu pot să-i vorbesc despre Dilneia. Pentru ea eu sînt un pămîntean şi trebuie să rămîn numai şi numai pămîntean.

— Îţi aminteşti, Nikolai...? mă întreabă ea cu o voce visătoare. Cu asemenea întrebări vrea parcă să acopere abisul, să năruie înstrăinarea care ne desparte. Iţi aminteşti, Nikolai... atunci cînd...?

Prostuţo ! Eu îmi amintesc cum pe străzile acestea goneau caleşti, purtînd demnitari cu peruci pudrate... Eu l-am văzut pe poetul Derjavin recitînd cu un glas cîntător o odă lungă, am văzut ţărani iobagi astupînd mlaştina pe locul unde stai tu acum. Am văzut... Am văzut prea multe şi îmi amintesc prea multe, şi asta mă împiedică să vorbesc cu tine şi să mă uit la tine. În spatele tău văd infinitul : spaţiul cosmic, neantul şi vidul, pe care le-am străbătut ca să vin aici şi să fiu lîngă tine, în secolul în care trăieşti tu. Zici că sîntem alături. Da, sîntem alături. Dar mai înainte de a ajunge să fiu alături de tine a trebuit... Nu, mai bine să uit de asta.

— De ce nu-mi răspunzi, Kolia ? Iar eşti plecat aiurea, dragul meu ?

— Nu, sînt aici. Numai aici şi nicăieri în altă parte

17.

Cînd părăsesc hotelul pentru mai multă vreme, iau cu mine cutia în care se află boţul acela de substanţă miraculoasă umplută cu emoţii, pasiuni şi amintiri. Mi-e teamă să nu las sau să nu uit undeva cutia pe care o port cu mine. N-o las din mînă. Oamenii cu spirit de observaţie au sesizat demult acest lucru, pe care şi l-au explicat în felul lor. Ei cred că port cu mine un manuscris, nişte însemnări de care mi-e teamă să mă despart. E în asta o parte de adevăr. În acest boţ de substanţă miraculoasă, însăşi viaţa notează tot ce merită să fie notat şi memorat.

Acum sînt la odihnă pe litoralul Mării Negre şi stau într-un sanatoriu. Îmi place să urc pe piscurile munţilor, să merg pe poteci înguste, pe marginea prăpastiei. Uneori fac excursii lungi cu cîte un grup de vilegiaturişti, dar de cele mai multe ori merg singur. Şi oriunde mă duc port cu mine cutia, iar în cutia aceasta se află cea care a venit împreună cu mine de pe Dilneia.

Uneori, adăstînd într-o poiană de pădure, după ce mă asigur că nu e nimeni prin preajmă, scot din cutie boţul de substanţă.

Asta o fac şi acum. În jur — ţipenie. E o linişte absolută.

— Eroia, întreb încet, mă auzi?

— Te aud, Larvef, răspunde ea. Şi, la rîndul ei, mă întreabă: Mai rămînem mult pe planeta asta?

— Nu ştiu, Eroia, îi răspund.

— Dar cine ştie dacă nu ştii tu?

— Desigur că nu ştie nimeni, dar încă e prea devreme să ne întoarcem acasă.

— Acasă? mă surprinde ea rostind un cuvînt inexact. Acasă, zici? Dar ce, noi doi avem casă? Uiţi că sîntem nişte veşnici călători?

— Ai dreptate, Eroia. Eu nu pot rămîne prea mult într-un loc, mă cheamă depărtările, mă îmbie necunoscutul, nemărginirea timpului şi a spaţiului.

— Atunci de ce ai de gînd să zăboveşti aşa de mult aici?

— Tu ştii de ce, Eroia. Scriu o carte în care încerc să expun tot ce au realizat ştiinţa şi tehnica de pe Dilneia. Acesta este darul pe care îl fac eu oamenilor de pe Pămînt. I-am îndrăgit, Eroia.

— De ce?

— Pentru că sînt oameni, pentru că ei transformă lumea şi se transformă pe ei înşişi. Nu demult mergeam pe stradă. Din faţă venea o tînără mamă şi înaintea ei luneca un cărucior automat, cu un copil în el. Am rugat-o pe femeia aceasta necunoscută să oprească căruciorul, spunîndu-i că aş vrea să-i admir copilul. Femeia mi-a împlinit rugămintea. Am luat copilul în braţe. Era o fetiţă superbă. Îi zicea Lenocika. Încă nu ştia să vorbească. Doar gungurea. O ţineam în braţe, ascultîndu-i gunguritul. Îmi atingea cu mînuţele faţa, îmi răscolea părul, şi mi se părea că ţin în braţe toată omenirea. Copilul rîdea... Şi deodată am simţit o durere. Mi se părea că îmi iau rămas-bun de la omenire, că părăsesc Pămîntul pentru a nu mă mai întoarce niciodată aici. Înţelegi ce simt, Eroia?

— Înţeleg, Larvef. N-ai vrea să pleci. Te simţi bine aici.

— Nu acesta este cuvîntul. Nu e vorba dacă mă simt aici bine sau rău. Eu m-am simţit bine oriunde. Dar tu ai dreptate, nu-mi vine să plec. Am îndrăgit Pămîntul, ciripitul păsărilor de pe Pămînt, mireasma ramurilor înflorite... Nu mă mai satur privind tot ce mă înconjură... Poţi tu să înţelegi asta, Eroia?

Nu-mi răspunse. Un boț de substanță, păstrător de informații, ea știa numai să-și amintească trecutul, trăirile trecute ale altora, ce se reflectau în acest dispozitiv artificial, savant conceput. Așa că nu trebuia s-o întreb lucruri pe care ea nu le cunoștea și nici nu putea să le cunoască.

18.

Am pierdut cutia. Cum de s-a putut întîmpla una ca asta? Nici eu nu știu. Poate am lăsat-o într-o poiană din pădure sau pe un vîrf de munte!? Nu mi-am dat seama imediat. Dar cînd am înțeles ce s-a întîmplat m-a cuprins disperarea. Acum n-o mai aveam cu mine pe Eroia, boțul acela de substanță care cuprindea în el o lume îndepărtată și dragă mie. Firește, nu i-am spus nimănui de această pierdere. Tot mai speram să regăsesc cutia. O căutam în fiecare zi. Firul acela subțire care mă unea cu trecutul putea să se fi rupt... Dar eu trebuia să găsesc cutia, chiar dacă aveam s-o caut un an.

După o săptămînă am găsit-o. Căzuse în iarbă. Am deschis cutia și am scos boțul de substanță. Era aici, îl țineam în palmă. L-am pus cu băgare de seamă pe o piatră, m-am uitat în jur ca să văd dacă nu e cineva pe-aproape și pe urmă am zis:

— Eroia, mă auzi?

Tăcere.

— Eroia! am repetat mai tare. Mă auzi?

Din nou tăcere.

„Oare să se fi defectat dispozitivul? mi-am zis. Sau poate că boțul de substanță a nimerit în alte mîini, brutale?"

— Eroia! am strigat.

Și deodată am auzit, încă nevenindu-mi să cred și neînțelegînd nimic:

— Tu ești, Larvef? Bună!

Boțul de substanță era alături, pe piatră, dar vocea venea de departe și aveam impresia că învinge cu greu uriașa distanță ce ne înstrăinează.

— Tu ești, Larvef?

— Eu! Eu! am strigat, avîntîndu-mă înspre ea cu toată ființa mea. Eu!

Auzeam de undeva de departe, slab de tot, ca pe un ecou:

— Tu ești, Larvef? Unde ești? Ești departe de mine?

— Eroia!

— Larvef!

19.

Mă grăbesc să-mi termin lucrarea, cartea despre Dilneia şi locuitorii ei, destinată oamenilor de pe Pămînt. Am motive să mă zoresc. În primul rînd, am fost înştiinţat de severul comandant al cosmonavei, Hîmokesan, că nava se apropie de Pămînt şi că pînă la întîlnirea oamenilor cu locuitorii Dilneii a mai rămas numai vreo jumătate de an. În al doilea rînd, simt că memoria îmi slăbeşte cu fiecare zi, dar nu mă pot hotărî să mă adresez medicilor de pe Pămînt. De ce? Poate pentru că medicina terestră a rămas în urma medicinei noastre cu multe secole? Nu, nu numai din acest motiv. Cum pot eu să mă arăt unui medic? Primul examen atent îi va spune medicului că pacientul lui nu este om. Cum aş putea ascunde unui specialist particularităţile morfologiei şi anatomiei mele, pe care le ascunde îmbrăcămintea? Nu, trebuie să aştept încă un an sau o jumătate de an... Iar memoria slăbeşte, această gigantică memorie neomenească ce păstrează fapte cu o vechime de trei sute de ani.

Încerc să expun teoria lui Tinei şi mă simt neputincios s-o fac. Îmi scapă faptele şi concluziile logice. Ciudat, îmi amintesc clar toate întîmplările din copilăria şi din tinereţea mea, dar mă surprind că nu pot să-mi amintesc în ce fel şi cînd am venit pe Pămînt. Dacă mi se întîmpla aşa ceva acum o lună, scoteam din cutie boţul de substanţă miraculoasă, o scoteam pe Eroia şi o rugam să-mi amintească tot ce am uitat. Dar cu boţul de substanţă s-a întîmplat ceva de neînţeles. Se pare că dispozitivul acesta gingaş şi fin, lumea interioară informaţională, înregistrarea unei persoane aflate în altă parte a suferit unele mutaţii. Cauzele îmi sînt necunoscute. Nu ştiu nici de ce îmi slăbeşte memoria.

Vocea Eroii se aude de departe, ca un ecou, ca un suspin, ca o chemare ce se pierde în spaţiul nemărginit. Eroia poate numai să răspundă cînd e chemată, să-mi amintească că există, dar nu e în stare să-mi spună nimic.

Într-adevăr, cînd am descins pe Pămînt? Uneori mi se pare că asta s-a întîmplat foarte demult.

Mă grăbesc să notez tot ce ştiu şi îmi amintesc despre Dilneia, dar am prea puţin timp, situaţia în care mă aflu mă face să mă zoresc, aşa că trebuie să relatez numai ceea ce este mai important.

Puneţi-vă în situaţia mea. Închipuiţi-vă că aveţi la dispoziţie un număr limitat de zile, dar trebuie să relataţi tot ce e mai important despre Terra cuiva care nu ştie nimic despre ea.

Mai ales că locuitorii Dilneii, compatrioţii şi contemporanii mei, se află în cu totul alte raporturi cu timpul decît oamenii de pe Pămînt. Celebra scriitoare franceză doamna de Staël, care a trăit în secolul al XIX-lea, a fost întrebată de una dintre cunoştinţele ei cum priveşte ea ideea creştină a nemuririi, adică a vieţii de pe lumea cealaltă. Doamna de Staël a zîmbit ironic şi a răspuns:

— Dacă mi s-ar garanta că şi pe lumea cealaltă voi rămîne doamna de Staël, cu obişnuinţele şi gusturile mele, cu moşiile şi gloria mea, poate că ideea aceasta bizară mi-ar surîde.

Dar cine putea să-i dea o astfel de garanţie? În orice caz, nu cei din anturajul ei.

Ce voia să spună doamna de Staël? Voia să spună că individualitatea şi ideea creştină a nemuriri implică o contradicţie logică: nu-ţi poţi păstra însuşirile personale unindu-te cu infinitul.

Dar acum este vorba nu de iluzoria nemurire creştină, ci de nemurirea reală pe care ştiinţa ne-a dăruit-o nouă, locuitorilor Dilneii.

S-ar părea că eu sînt nemuritor sau aproape nemuritor. Bătrîneţea nu mă ameninţă, aşa cum nu ameninţă pe nimeni dintre compatrioţii mei. Dar memoria? Este ea oare în stare să poarte în ea o experienţă milenară şi nu numai experienţa istorică a generaţiilor, ci experienţa individuală, experienţa mea personală, trăirile „eu"-lui meu?

N-am să pot răspunde la această întrebare, mai ales acum, cînd memoria începe să mă trădeze.

Tocmai m-am surprins că nu pot să-mi amintesc cum sună în limba mea, în limba copilăriei şi tinereţii mele, pronumele „tu"... îmi amintesc cum sună cuvintele „noi", „eu", „voi", dar cuvîntul „tu" nu mi-l pot aminti. Oricît mă forţez să mi-l amintesc, în memoria mea s-a făcut un gol.

De ce? Cum s-a putut întîmpla asta? Sînt întrerupt din aceste gînduri îngrijorătoare de zbîrnîitul telefonului. Mă duc la telefon şi ridic receptorul.

— Alo!

O voce gingaşă de femeie mă întreabă foarte încet:

— Tu eşti, Nikolai?

— Eu...

— Aici e Vera. De ce nu cobori? Te aştept, aşa cum ne-am înţeles. Coboară, dragul meu.

— Imediat! Aşteaptă-mă. Vin!

În timp ce liftul mă coboară, rostesc în şoaptă cuvintele pe care mi le amintesc, ca şi cum mi-ar fi teamă că mîine am să le uit de tot.

Iată şi sala de aşteptare.

În ochii mari ai Verei citesc bucura şi recunoştinţa.

— Eşti aici? mă întreabă, ca şi cînd nu i-ar veni să-şi creadă ochilor.

Ne aşezăm într-un colţ retras. Şi ea începe să-mi vorbească despre trecutul meu.

O ascult şi mă gîndesc în sinea mea îngrijorat. Ea poate să-mi relateze ceva ce nu s-a întîmplat cu mine pentru că mă ia drept altcineva. Dar cine îmi va aminti de ceea ce a fost cu adevărat, cine îmi va aminti de Dilneia, de faptele şi întîmplările adevărate, pe care eu încep să le uit?

Cine?

20.

DIN JURNALUL ASTROBIOLOGULUI ŞI SCRIITORULUI DE ANTICIPAŢIE TUNIAVSKI

„În sfîrşit s-a dezlegat enigma care timp de aproape un an m-a torturat, mi-a torturat logica şi bunul-simţ înnăscut.

Sînt oameni care consideră că un scriitor de anticipaţie, stăpîn pe imaginaţia lui, nu este de loc obligat să slujească bunul simţ, logica vieţii cotidiene. Specialitatea lui însăşi parcă îi dă dreptul să nu ia în seamă nici pe una, nici pe alta. În ceea ce mă priveşte, am fost întotdeauna un admirator al bunului-simţ, un slujitor supus al logicii. De aceea m-a chinuit vreme de multe zile neputinţa, incapacitatea mea de a rezolva această problemă, de a mă smulge din labirintul în care am pătruns. Cine este acest Nikolai Larionov, care a încercat cu atîta talent şi încăpăţînare să mă convingă că el e Larvef? Un impostor? Un nebun? Un farsor?

Enigma m-a torturat pînă ieri, pînă am deschis ultimul număr, proaspăt apărut, al revistei „Ştiinţa şi viitorul". Aici am văzut portretul lui Nikolai Larionov şi i-am aflat biografia mai mult decît bizară.

Da, el e Nikolai Larionov. Numai Nikolai Larionov. Dar el n-a jucat rolul călătorului cosmic Larvef, ci, într-o oarecare măsură, a şi fost Larvef timp de un an. În ce măsură? La această întrebare e greu de răspuns. Într-un articol amplu, scris de un specialist pentru specialişti, era relatată o experienţă excepţional de interesantă, deşi, după părerea mea, discutabilă. În articol era pomenit şi numele meu, numele autorului nuvelei **Peregrinul Larvef,** care descrie o planetă inexistentă, Dilneia, şi pe un explorator cosmic, Larvef, un

personaj, se înțelege, fictiv. Experimentatorul, recte autorul articolului, a recurs la un fel de împrumut. El a luat unele întîmplări din nuvela mea științifico-fantastică și le-a introdus în conștiința unui om pe nume Nikolai Larionov. Le-a introdus? Nu, nu acesta este cuvîntul. El a substituit o conștiință alteia, a eliminat o existență și a plasat într-un om alta.

La clinica la care lucrează profesorul Ivanțev, cunoscutul cibernetician și neurochirurg, autorul articolului cu pricina, a fost adus un bolnav care își pierduse memoria. Victima lucra într-un laborator de chimie, și acolo, în urma unui accident, s-a întîmplat ceea ce vreau să relatez acum. În urma accidentului, acel sector al creierului care păstrează trecutul a devenit un fel de pagină albă.

Pe Larionov nu-l amenința moartea. El avea să trăiască. Dar se poate oare numi viață o existență pur vegetală, privată de trecut, și deci de senzația propriei personalități, a propriului „eu“? Se înțelege că nu. Ei bine, autorul articolului, experimentatorul Ivanțev, s-a gîndit să umple această pagină albă, să-i dea victimei posibilitatea de a-și simți existența. Neavînd posibilitatea de a restabili trecutul, profesorul Ivanțev s-a hotărît să introducă în conștiința lui Larianov o existență străină, existența unui explorator venit pe Pămînt de pe o altă planetă.

După ce am citit articolul, i-am telefonat profesorului Ivanțev. S-ar fi cuvenit poate să amîn acestă convorbire măcar cu o oră. Eram foarte tulburat, și asta mă împiedica să vorbesc cu acea claritate ireproșabilă pe care eu o prețuiesc mai mult ca orice pe lume.

— Scriitorul Tuniavski? m-a întrebat el, ca și cînd nu i-ar fi venit să-și creadă urechilor. Autorul nuvelei **Peregrinul Larvef**? Judecînd după glas, sînteți nemulțumit de faptul că nuvela dumneavoastră, o ficțiune, ba pe deasupra fantastică, și-a găsit continuarea în viața reală.

— Dumeavoastră în locul meu ați fi mulțumit?

— Nu e cazul să vă aprindeți. Și încă de la distanță. Dacă aveți timp și dorință, poftiți la mine.

Laboratorul lui se afla în aceeași clădire, nouă și modernă, cu clinica. Cuvîntul „clinică“ a trezit întotdeauna în mine o serie de asociații nu tocmai plăcute, legate de boli și de programul plictisitor al saloanelor din spitale. Clădirea se afla în pădure, înscrisă cu o ireproșabilă măiestrie arhitecturală în peisaj, luminoasă și puțin utopică, o sinteză de vis romantic și de luciditate materială.

M-am gîndit că bolnavii gravi sînt în drept să considere inutilă această frumusețe și eleganță. Nu știu dacă e mai ușor

să te desparți de lume undeva unde ea are un ancadrament atît de frumos.

Ivanțev... Numele acesta era puțin învăluit în mister. De fapt, el putea fi numit aproape un mag dacă dincolo de ceea ce făcea el nu se desluşeau însăşi luciditatea, conjugată cu cutezanța, fiziologia — cu gîndirea inginerească şi tehnică. Iar el făcea aproape imposibilul... Ivanțev m-a primit simplu şi prietenos, ca şi cum ne-am fi cunoscut cine ştie de cînd.

Abia ne-am retras şi ne-am aşezat că relatarea lui m-a smuls din realitatea cotidiană şi m-a cufundat în existența, în viața şi biografia unui om în a cărui soartă intervenise într-un mod atît de bizar o ficțiune de-a mea, devenind realitate în chip surprinzător pentru mine însumi.

— Eu sînt medic şi inginer, şi-a început relatarea Ivanțev, fiziolog, neurochirurg şi bionist. Nu sînt scriitor. Nu numai alții, ci eu însumi m-am întrebat nu o dată de ce am întreprins o experiență atît de neobişnuită, îngăduită mai degrabă unui scriitor decît unui medic. Dar ce ați fi făcut dumneavoastră în locul meu? În salon zăcea un om a cărui personalitate era cu neputință să fie recuperată. Ce rămăsese din omul care se numea Nikolai Larionov? Numele, cîteva date şi fapte, oglindite de acte scrise în limbajul sec al cancelariilor, şi o seamă de întîmplări despre care puteau să dea relații cunoscuții şi prietenii lui. Se poate oare reconstitui lumea interioară a unui om, personalitatea lui după amintirile fragmentare ale contemporanilor săi — personalitatea vie şi nu o schemă? Avem în față un om cu conştiința unui nou-născut. În locul memoriei, al istoriei vii a personalității sale, în capul lui era o pagină albă. Tot ce a înscris viața în memoria lui fusese şters definitiv în urma unui accident din laboratorul de chimie unde lucrase. Îl cunoşteam pe Larionov, dar nu de aproape. Ne vedeam din cînd în cînd, de obicei în zilele de sărbători, la masa primitoare a unei cunoştințe comune. Mi se părea un om cît se poate de obişnuit, de banal, dar asta pînă-ntr-o zi, cînd am intrat în vorbă mai temeinic. M-a surprins o dorință a lui fantastică, relevată într-o conversație cu mine, bionist experimentator şi neurochirurg. El mi-a mărturisit că este foarte dornic să încerce simțămintele unei ființe vii venite în lumea noastră de pe o altă planetă. Mi-a expus ideea asta a lui amănunțit şi într-un mod elegant, dîndu-i un fel de bază filozofică. Mi-a amintit de pînzele lui Bruegel cel Bătrîn, care, după părerea lui Larionov, privea oamenii şi lumea pămînteană oarecum din afară, cu ochii unei ființe străine de Pămînt. Şi-a dezvoltat această idee referindu-se acum nu la Bruegel, ci la însuşi Albert Einstein, care considera că înțelegerea obiectivă a lumii îi cere celui ce vrea să cunoască să se plaseze

deasupra propriei persoane în raport cu realitatea, lucru pe care îl împiedică s-o facă antropocentrismul. Revenea la această idee, cu o stăruință care mă uimea, de fiecare dată cînd ne vedeam. Odată m-a întrebat: „Ați putea oare dumneavoastră să creați pe cale artificială lumea interioară a omului?“ I-am răspuns: „Desigur, nu în întregime, ci numai memoria“. „Dar memoria este istoria personalității“ — mi-a zis el. „Istoria personalității încă nu este omul însuși, ci numai o jumătate din el“ — am obiectat eu. S-a uitat lung la mine. Mi s-a întipărit puternic în memorie privirea aceasta a lui. Așa privesc oamenii pe care a pus stăpînire o idee mai puternică decît ei înșiși... Cînd s-a întîmplat nenorocirea din laboratorul de chimie, m-am gîndit dacă nu cumva Larionov și-a făcut-o el singur. Nu, ancheta minuțioasă întreprinsă de o comisie specială a Academiei de științe a arătat că catastrofa fusese accidentală. Restul vă este cunoscut din articolul meu. Vă miră, se pare, faptul că, folosind ideea nuvelei dumneavoastră **Peregrinul Larvef**, nu v-am pus în cunoștință de cauză, oferindu-mă cu de la mine putere drept coautor. Dar această colaborare e de un fel aparte... În afară de asta, experiența era ținută în secret. Nimeni dintre cunoscuții lui Larionov sau cei apropiați lui nu trebuia să știe deocamdată ce știam noi, oamenii de știință. Cînd ați vorbit cu mine la telefon, ați spus că vă îngrijorează latura etică a experienței noastre. Ei bine, nu, eu și asistenții mei sîntem convinși că n-am făcut nimic care să dăuneze demnității unui om, laturii morale a acestei probleme complexe. Aveam în fața noastră ceva ca o foaie albă de hîrtie și noi am scris pe ea ceea ce dorea cu atîta ardoare victima însăși. Nu eram în putere să-i redăm propria personalitate. Socoteam că este contrar normelor etice să-i facem copia, dublura spirituală a cuiva dintre contemporanii săi aflați în viață...

— De ce? l-am întrerupt.

Profesorul zîmbi și mă privi așa de parcă lîngă mine ar fi stat dublura mea, copia mea spirituală.

— Pentru că un individ este unic în felul său. Repetarea, asemănarea întocmai cu cineva existent în același timp și spațiu contravin esenței omului... Altceva este modelarea lumii interioare a unei ființe de pe o altă planetă. O întîlnire este exclusă... Atîta vreme cît lumile noastre nu vin în contact. Alegerea noastră a căzut asupra lui Larvef, eroul nuvelei dumneavoastră. Veți întreba de ce. În primul rînd, pentru că era o personalitate puternică și nobilă, cu o bogată lume spirituală. N-aș zice că m-a interesat toată nuvela, dar eroul ei, da. Am căutat să completez imaginația dumneavoastră cu propria mea imaginație. Pentru că atunci cînd ați scris nuvela nu v-ați gîndit că eroul dumneavoastră

imaginar se va contopi cu un om viu și concret. Oricît de surprinzător ar părea, așa s-a întîmplat, e drept, pentru scurt timp. După cum știți din articolul meu, sub influența unor emoții puternice, Larvef-Larionov a început iar să-și piardă memoria. A fost din nou internat în secția de experiențe a institutului creierului, pentru a i se reda conștiința, de data aceasta nu a exploratorului venit de pe Dilneia, ci a unui pămîntean obișnuit. Și aici va fi nevoie nu de serviciile dumneavoastră ca scriitor de anticipație, ci de ajutorul unui scriitor realist și al unui psiholog.

— Bine, l-am întrerupt eu, totul e clar. Dar de unde a apărut Eroia, boțul acela de substanță miraculoasă?

— A fost creată de asistenții mei, tineri și talentați ciberneticieni. Larionov-Larvef avea nevoie de un sprijin în simțămintele sale. Boțul de substanță îl punea în legătură cu Dilneia îndepărtată.

— Ce face Larionov acum? E pe cale de însănătoșire? am întrebat.

— Da, mi-a răspuns Ivanțev. Experiența a reușit, și Nikolai Larionov va părăsi zilele acestea clinica-laborator pentru a păși în viață.

În românește de IGOR BLOCK

Ce este Diavolul?

de VLADEN BAHNOV

Vladen Bahnov s-a născut în anul 1924 la Harkov. Şi-a terminat studiile la Institutul „Gorki" în 1949. A scris piese de teatru, poezii satirice, articole, precum şi povestiri de science-fiction.

Sala era tixită. Conferenţiarul — un tînăr savant — vorbea de mai bine de o oră şi jumătate. Auditoriul îi sorbea cuvintele.

— Dacă ştiinţa contemporană, spunea el, nu poate încă să aducă proba zdrobitoare că emisarii altor planete au vizitat Pămîntul, zeci de mituri, de legende şi texte biblice, calificate drept neautentice, conservă, sub o formă cifrată, amintirea, uneori deformată, a întîlnirilor cu solii altor lumi.

Eliberate de aporturile unei epoci trecute şi corect analizate, aceste mărturii duc la concluzia că, în cursul unei existenţe destul de scurte de altfel la scară cosmică, omenirea a atras nu numai o dată atenţia creaturilor raţionale venite din altă parte.

Din acest punct de vedere şi cu titlu de exemplu, aş vrea să încerc să descifrez aici legenda cea mai răspîndită şi foarte sugestivă: aceea a doctorului Faust.

Neîndoielnic, legenda lui Faust e întemeiată pe o bază istorică. Or, chiar examinînd foarte superficial conţinutul său, aşa cum ea apare în prima variantă din 1587 şi destul de bine, de altfel, în nenumăratele variante posterioare, există o obiecţie, ceva care bate la ochi şi celor mai puţin iniţiaţi: ce nevoie avea Mefistofel de acest bătrîn savant?

Biserica, ştiţi, pretindea că omenirea e scufundată în păcat. Noi nu putem astăzi să evaluăm cu exactitate procentajul acestei omeniri pe care zisa Biserică o condamna pedepselor veşnice. Dar chiar admiţînd că în epoca lui Faust statisticile oficiale n-ar fi recunoscut decît un afurisit la o sută de credincioşi, se înţelege de la sine, ţinînd cont de mortalitatea extrem de ridicată din evul mediu, că iadul nu ducea lipsă de clienţi. Ceea ce implică faptul că un suflet mai mult sau mai puţin nu prezenta pentru Lucifer nici o importanţă deosebită.

Pentru ce, de atunci, Mefistofel a crezut necesar să cheltuiască eforturi — e cazul să le calificăm chiar drept diabolice — pentru a-şi procura un suflet de doctor german?

Căci, țineți minte, ce nu propunea Mefistofel lui Faust în schimbul semnăturii : știință, bani, glorie, tinerețe, putere ! Ba încă și mai mult. Mefistofel admite să se facă servitorul, aproape sclavul lui Faust. Pactul pe care îl încheie se dovedește, în ultimă instanță, un contract dificil chiar pentru acela care-l propusese. A ce seamănă aceasta ? Despre ce era deci vorba ?

Tradiția lasă această problemă fără răspuns. Dar iată, după părerea mea, ultimul cuvînt al acestei aparente enigme.

Cine era, după opinia dumneavoastră, acest Mefistofel ? Un demon de rangul cel mai înalt ? Ambasadorul lui Lucifer ? Poate însuși Lucifer ? Evident, nu !

Atunci era un om, ca dumneavoastră și ca mine, transformat de imaginația autorilor anonimi în Dumnezeu (sau, mai bine zis, în Diavol). Cu atît mai mult se impune un răspuns negativ : Mefistofel nu era un om, cel puțin în sensul uzual al termenului.

Atunci ce era ?

Emisarul unei alte lumi, reprezentantul unei civilizații infinit mai dezvoltată decît a noastră. Și numai dintr-o pură convenție, în urma acestei expuneri, vom continua să-i dăm numele de Diavol.

La prima vedere, poate că explicația va surprinde pe unii dintre dumneavoastră. Dar puneți-vă în situația ipotezei, considerați sub această direcție evenimentele atestate de legendă, și totul va deveni limpede.

De unde venea acest pretins Mefistofel ? Nu știu nimic. Poate din Marte, poate dintr-un sistem stelar apropiat (de exemplu, din 61 Lebăda), poate din altă galaxie. Convenție pentru convenție, să convenim de a numi locul de origine al lui Mefistofel prin inițialele acestui nume : deci va fi planeta M, locuită de Emieni.

Cu ce scopuri plecase Mefistofel de acolo ? Cu aceleași scopuri ca ale noastre, care ne pregătim pentru zborurile interplanetare : în scopuri științifice.

Se poate chiar trage concluzia că programul lui Mefistofel cuprindea următoarele puncte :

a. Există viață pe Pămînt ?

b. Există vreo speranță ca ființe raționale să apară, într-o zi sau alta, pe acest enigmatic corp ceresc ?

c. În cazul în care, prin imposibil, au fost descoperite asemenea ființe, ce nivel de civilizație au atins ? Etc. etc.

Se cade de acord că Mefistofel, încă înainte de întîlnirea lui cu Faust, dispunea de toate elementele răspunsului. Dar este, de asemenea, probabil că, fie din cauza originii sale străine, fie din cauza temperamentului său natural, el suferea de tendințe subiectiviste în aprecierea proceselor pămîntești. Faust, de altfel, i-o reproșează în multe rînduri : amintiți-vă nenumăratele

discuţii în cursul cărora, unul sau altul, se lasă în voia unor apostrofări excesive.

Totul ne îndeamnă deci să bănuim că organizatorii expediţiei-Mefisto ţinuseră seama de la început de caracterul unilateral neobiectiv al lui Mefisto şi, în consecinţă, de fragilitatea informaţiilor primite. Tocmai pentru aceasta, şi aici ajungem la miezul problemei, numitul Mefisto primise instrucţiuni să aducă pe M un pămîntean, acesta presupus mai competent decît un nou venit pentru a explica ceea ce se petrece pe planeta vizitată. Îmi veţi obiecta că noi ne explicăm de obicei prin noi înşine. Savanţii din M puteau foarte bine să ignoreze acest detaliu.

Pe scurt, Mefistofel trebuia să aducă un om terestru. Natural, l-a căutat pe cel mai reprezentativ. Şi, totul fiind bine cîntărit, în loc să-şi procure un ministru sau chiar un suveran, a preferat să-şi îndrepte alegerea asupra unui om serios: un om de ştiinţă, a cărui conştiinţă va garanta adevărul. Iată pentru ce de doctorul Faust avea Mefisto nevoie, şi numai de el.

Aici se ridică o problemă: acest eminent savant ştia cine era Mefistofel? Ei bine, nu! Mefistofel a încercat să-l facă să înţeleagă de unde venea şi cu ce misiune? Cu atît mai puţin. Înclin chiar să gîndesc, şi acest lucru nu-i lipsit de interes, că el însuşi a povestit că venise din iad.

Mă întrebaţi pentru ce? Am să vă explic.

Să presupunem că Mefisto ar apărea astăzi unui fizician. Ar merita oare să se prezinte ca Diavol? În nici un caz! Ar pierde un timp excesiv spre a-l convinge pe savant că nu e vorba decît de un travesti. Ţinînd seama de interesul actual pentru cucerirea spaţiului, Mefisto se va prezenta ca un confrate descins dintr-o altă planetă, fizicianul va fi nebun de bucurie şi se va duce cu el, dacă pot îndrăzni să zic, chiar dracului...

În evul mediu, problema se punea în termeni contrarii. Un Mefisto, hazardîndu-se să-i mărturisească lui Faust tot adevărul, ar fi fost luat imediat drept nebun. Dacă ar fi încercat să dovedească că s-a coborît cu adevărat din Cosmos, s-ar fi găsit în situaţia de a ţine un întreg curs de fizică: de la sistemul lui Copernic pînă la teoria cuantelor, trecînd prin relativitatea einsteineană şi principiul motorului fotonic.

Vă închipuiţi un savant din evul mediu ascultînd acest discurs! În ciuda inteligenţei sale superioare, venerabilul bătrîn n-ar fi fost niciodată în stare să absoarbă o asemenea cascadă de revelaţii. Totul ar fi putut chiar sfîrşi în mod tragic, lucru ce nu intra în program.

Nu e atunci mult mai practic să te dai drept Spiritul răului, a cărui frecventare, pe lîngă izvor de mari neplăceri, era considerată drept curentă? De altfel, Faust crede de îndată această

mistificare și cu atît mai multă ușurință cu cît, datorită realizărilor științei și tehnicii emiene (realizări încă necunoscute pe Pămînt: să treci prin zid, să te faci invizibil sau, pur și simplu, să zbori), datorită, spun, acestor realizări ale unei științe și tehnici de avangardă, Mefistofel pare să-și arate apartenența la clasa slujitorilor iadului.

Mai puteți zice: la ce bun să se facă atîtea mofturi cu doctorul Faust? Nu era mult mai simplu să fie furat prin șiretlic? Semnarea aceasta a pactului, de exemplu, nu era de prisos?

Mă gîndesc că trebuie să căutăm explicația în faptul că știința și tehnica nu erau numai ele singure de avangardă pe planeta M. Într-un timp — evul mediu —, cînd pe Pămînt domneau ilegalitatea și arbitrariul, democrația atinsese pe M o asemenea dezvoltare și libertatea individuală era atît de respectată încît emienii n-ar fi tolerat în nici un fel de a face rău cuiva, chiar unui străin.

Mefisto o știa. La curent cu neplăcerile pe care le-ar fi atras călcarea legii, el voia ca semnătura să certifice, la întoarcerea sa, că Faust plecase de bunăvoie. Ceea ce el a și obținut, știți cum: făcîndu-l pe Faust să creadă că semna doar actul de vînzare a sufletului.

Aici survine o întrebare delicată: cum de a putut emisarul unei civilizații atît de dezvoltate, un explorator cosmic crescut în respectul persoanei emiene să-și permită să ia în rîs un doctor naiv? Ce l-a împins să exploateze candoarea unui bătrîn savant?

Această rea-credință ar fi, într-adevăr, inexplicabilă dacă n-am ști că, în momentul întîlnirii cu Faust, Mefistofel îi frecventase de mult timp pe oameni. Sîntem în prezența unui caz particular de influență a mediului.

Rămîne un ultim punct de lămurit: aspectul fizic al lui Mefisto.

O primă ipoteză ni se prezintă: coada, coarnele, sistemul pilos etc. ar fi false; exploratorul interstelar s-ar fi simțit ridicol să corespundă cu imaginea unei creaturi infernale, așa cum Faust ar fi putut să și-o formeze.

Eu înlătur această interpretare. Deși nimic nu atestă că locuitorii din M ar fi constituiți exact ca noi, se poate totuși admite prezența la ei a unor excrescențe frontale ceratoide, a unui apendice codal posterior și a altor atribute, fie în stare rudimentară, ca propriul nostru apendice intestinal, fie cu totul de structuri exercitînd o funcțiune determinată.

În cel de-al doilea caz, ceea ce numim noi coarne ar putea foarte bine să joace rolul unei antene cu două ramuri pentru un receptor de emisiuni telepatice (să ne amintim că Mefistofel

citea gîndurile de la distanță), iar ceea ce noi luăm drept coadă să constituie, evident, contactul cu Pămîntul.

Pe de altă parte, ținînd cont de scînteile care pot fi produse pe blana unei pisici, totul arată că pilozitatea abundentă, care distinge populațiile din M, nu este altceva decît un sistem sui-generis de acumulatori, însărcinat cu furnizarea curentului pentru postul receptor-emițător de telepatie fără fir.

Veți vrea, desigur, să mă întrebați pentru ce emienii seamănă atît de mult cu imaginea tradițională a Diavolului. La care eu voi răspunde că acest tip de întrebare exprimă o confuzie regretabilă între efect și cauză. Cine ne va certifica faptul că Mefistofel a fost primul emian debarcat pe Terra? Nu este mult mai rațional să admitem că planeta M a trimis expediții pe Pămînt din timpurile cele mai vechi? Și că istoriile cu apariția Diavolului nu sînt decît reflectarea fantastică a contactelor reale cu emienii? Și că imaginea legendară a Spiritului răului a fost născocită pe baza asemănării cu aceste creaturi din altă lume?

Cît despre faptul că aceste expediții n-au mai fost reluate în următoarele secole, cauza este foarte simplă: studiind suficient Pămîntul, savanții din M și-au îndreptat cercetările lor în alte părți.

Afară de cazul în care, găsind omul prea înapoiat ca să-i înțeleagă, ei au decis să aștepte ca pămîntenii să atingă nivelul mintal cuvenit pentru ca o comunicare reală să se poată stabili.

Și momentul acesta este posibil să fi venit. În orice caz, trebuie să ne pregătim. Într-o zi sau alta, în seara asta poate, un necunoscut, fără pană la pălărie și fără tolba plină, vă va zice:

— Iată-mă...

★

Conferențiarul făcu o pauză, parcurse cu privirea rîndurile înghesuite ale publicului și-și îndreptă nodul la cravată.

O secundă mai tîrziu, nu mai rămînea nici o urmă din ceața trandafirie în care se evaporase.

În românește de NICOLAE MANEA

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"

2012

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacţiile Ştiinţă şi tehnică
sau cei care au dat să continue CPSF, au reuşit, cu multă dăruire,
muncă şi cheltuială, aceşti entuziaşti.

Lor trebuie să le mulţumim pentru că avem acum posibilitatea
să (re)citim legendara Colecţie.

dandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email şi reparăm greşeala!)

Citiți publicațiile noastre:

- **Știința și Tehnica**
- **COLECȚIA „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"**
- **TEHNIUM 71**

8 AUGUST 1971

PREȚUL 1 LEU | 41007